

USTALENIA DO STUDIÓW UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMIN, MIEJSCOWYCH PLANÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO, DOTYCZĄCE
ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I
ZEWNĘTRZNYCH ORAZ NIEZBĘDNYCH DLA UTRZYMANIA LUB
ODTWORZENIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY SIEDLISK
PRZYRODNICZYCH ORAZ GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT, DLA KTÓRYCH
WYZNACZONO OBSZARY NATURA 2000: OSTOJA GORCZAŃSKA PLH120018
I GORCE PLB120001

1. Wskazuje się następujące ustalenia do nowo sporządzanych dokumentów planistycznych⁷ gmin: Niedźwiedź, Mszana Dolna, Kamienica, Ochotnica Dolna, Nowy Targ, Rabka-Zdrój i miasta Nowy Targ, oraz województwa małopolskiego:
 - 1.1. Dla utrzymania niezbędnych powiązań przyrodniczych (korytarzy ekologicznych) łączących teren Parku z jego przyrodniczym i krajobrazowym otoczeniem, a także ze względu na wymóg zachowania spójności z innymi obszarami ekologicznej sieci obszarów chronionych w Małopolsce (w tym obszarów Natura 2000) ustala się:
 - 1) Uwzględnianie przebiegu korytarzy ekologicznych (wskazanych na załączniku graficznym - mapie nr 4):
 - a. korytarza łączącego Gorce z Beskidem Wyspowym – obejmującego obszar leśny w miejscowości Zasadne oraz rolno-leśny w miejscowości Lubomierz (gmina Mszana Dolna), oznaczonego na załączniku graficznym symbolem 1, w szczególności zachowanie fragmentów korytarza - miejsca krytycznego⁸: „Pod Przełęczą Przysłop” (teren oznaczony symbolem 1.1),
 - b. korytarza łączącego Gorce z Beskidem Wyspowym – obejmującego obszar rolno-leśny w miejscowości Lubomierz i Mszana Górna (gmina Mszana Dolna) oraz Konina (gmina Niedźwiedź), oznaczonego na załączniku graficznym symbolem 2, w szczególności zachowanie fragmentu korytarza - miejsca krytycznego: „Pod Markowym Groniem” (teren oznaczony symbolem 2.1),
 - c. korytarza łączącego Gorce z Beskidem Wyspowym – obejmującego obszar rolno-leśny w miejscowości Poręba Wielka (gmina Niedźwiedź), Olszówka (gmina Mszana Dolna) oraz Rabka-Zdrój (gmina Rabka-Zdrój), oznaczonego na załączniku graficznym symbolem 3, w szczególności zachowanie fragmentu korytarza - miejsca krytycznego „Pod Jasionowem” (teren oznaczony symbolem 3.1),
 - d. korytarza łączącego Gorce z Beskidem Żywieckim przez Kotlinę Rabczańską – obejmującego obszar rolno-leśny w miejscowości Ponice i Rdzawka (gmina Rabka-Zdrój) oraz Obidowa i Klikuszowa (gmina Nowy Targ), oznaczonego na załączniku graficznym symbolem 4,
 - e. korytarza łączącego Gorce z Kotliną Orawsko-Nowotarską, Tatrami, Spiszem – obejmującego obszar leśny i rolno-leśny w miejscowościach Ostrowsko i Łopuszna (gmina Nowy Targ), oznaczonego na załączniku graficznym symbolem 5, w szczególności zachowanie fragmentu korytarza – miejsca krytycznego: „Ostrowsko – Łopuszna” (teren oznaczony symbolem 5.1),
 - f. korytarza łączącego Gorce z Kotliną Orawsko-Nowotarską, Tatrami, Spiszem – obejmującego obszar leśny i rolno-leśny w miejscowościach Łopuszna, Harkłowa i Knurów (gmina Nowy Targ), oznaczonego na załączniku graficznym symbolem 6,

⁷ Przez dokumenty planistyczne rozumie się dokumenty i decyzje sporządzane na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. jedn. Dz. U z 2015 r. poz. 199 z późn. zm.).

⁸ Miejsce krytyczne należy rozumieć jako fragment korytarza ekologicznego, w którym jego funkcjonalność jest poważnie zagrożona.

- w szczególności zachowanie fragmentu korytarza – miejsca krytycznego: „Łopuszna – Harkłowa” (teren oznaczony symbolem 6.1),
- g. korytarza łączącego centralną część Gorców poprzez przełęcz Knurowską z Pasmem Lubania, Beskidem Sądeckim oraz Pieninami, a także łączącego Gorce z Kotliną Orawsko-Nowotarską, Tatrami, Spiszem – obejmującego obszar leśny i rolno-leśny w miejscowościach Harkłowa i Knurów (gmina Nowy Targ) oraz miejscowość Ochotnica Górna (gmina Ochotnica Dolna), oznaczonego na załączniku graficznym symbolem 7,
 - h. korytarza łączącego centralną część Gorców z Pasmem Lubania i Beskidem Sądeckim oraz Pieninami – obejmującego obszar rolno-leśny w miejscowościach Ochotnica Dolna (gmina Ochotnica Dolna), Zasadne i Kamienica (gmina Kamienica), oznaczonego na załączniku graficznym symbolem 8;
- 2) Utrzymanie obecnego przeznaczenia zagospodarowania terenu w korytarzach ekologicznych, z zastrzeżeniem pkt. 3), 4), 5), 6);
 - 3) W miejscach krytycznych (wskazanych na załączniku graficznym - mapie nr 4):
 - a) wprowadzanie zadrzewień w miejscach o nieciągłej powierzchni leśnej,
 - b) wykluczenie lokalizowania nowej zabudowy kubaturowej;
 - 4) Ograniczanie lokalizowania nowej zabudowy kubaturowej w korytarzach-ekologicznych;
 - 5) Ograniczanie w takim stopniu gromadzenia nieruchomości w korytarzach ekologicznych, aby możliwa była migracja zwierząt (w tym: zaniechanie całkowite grodzień, stosowanie ogrodzeń ażurowych, stosowanie żywopłotów);
 - 6) Stosowanie rozwiązań umożliwiających przemieszczanie się zwierząt w przypadku lokalizacji nowych obiektów infrastruktury komunikacyjnej oraz przebudowy istniejących, w tym zabudowy poprzecznej cieków (mosty, wiadukty, linie przesyłowe itd.);
 - 7) Wprowadzanie ograniczeń w regulacji rzek i potoków – prowadzenie prac tylko w zakresie niezbędnym dla ochrony przeciwpowodziowej i w oparciu o zasady dobrej praktyki utrzymania rzek i potoków górskich oraz uwzględnianie w utrzymywaniu wód możliwości swobodnej migracji zwierząt w poprzek i wzdłuż koryta cieku.
- 1.2. W zakresie gospodarki rolnej, leśnej oraz gospodarowania wodami ustala się:

1.2.1. Na terenie Parku:

- 1) Prowadzenie ekstensywnej gospodarki rolnej na obszarach nie objętych ochroną ścisłą;
- 2) Ochronę polan śródleśnych przed zalesianiem;
- 3) Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach prywatnych, gwarantującej zachowanie trwałości lasów i ich bioróżnorodności;
- 4) Wykluczanie działań aktywizujących procesy morfologiczne, w tym wzrost spływu powierzchniowego pochodzenia antropogenicznego;
- 5) Wykluczanie działań wpływających negatywnie na utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych (w zakresie ilościowym oraz fizyczno-chemicznym, biologicznym i morfologicznym);
- 6) Wykluczanie zmian stosunków wodnych, jeżeli służą one innym celom, niż ochrona przyrody;
- 7) Utrzymywanie na dotychczasowym poziomie poboru wód z istniejących ujęć; pobór może być realizowany pod warunkiem zachowania przepływu nienaruszalnego bezpośrednio poniżej ujęcia lub zachowania części wypływu ze źródła oraz nie powodowania istotnych zmian reżimu hydrologicznego;
- 8) Wyposażanie wszystkich terenów zainwestowanych w zbiorcze, grupowe lub indywidualne systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych.

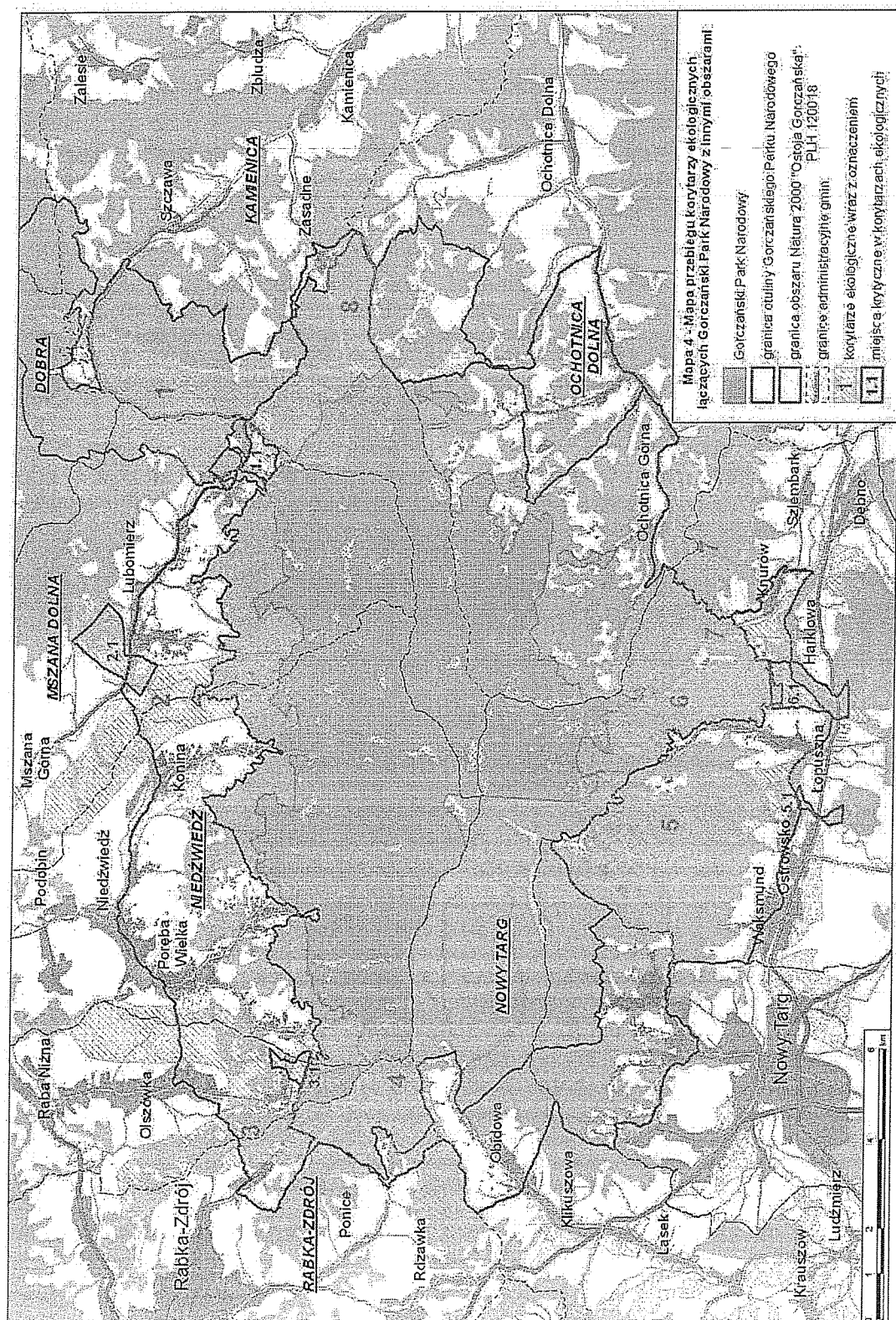
1.2.2. Na terenie otuliny Parku:

- 1) Utrzymywanie czynnej gospodarki pastwiskowej i łąkarskiej na terenach rolniczych;
- 2) Ograniczanie zalesiania terenów otwartych, na których występują nieleśne siedliska przyrodnicze podlegające ochronie, siedliska gatunków roślin, grzybów i zwierząt

- związanych z ekosystemami nieleśnymi, a także miejsc pełniące funkcje punktów i ciągów widokowych na terenach o dużych wartościach krajobrazowych;
- 3) Ograniczanie wprowadzania inwazyjnych gatunków roślin w zagospodarowaniu terenów;
 - 4) Wprowadzanie rodzimych gatunków drzew i krzewów w ramach zalesień i zadrzewień;
 - 5) Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, gwarantującej zachowanie trwałości lasów i ich bioróżnorodności, w tym zgodnie z wymogami środowiskowymi przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000: „Ostoja Gorczańska” PLH120018 oraz „Gorce” PLB120001;
 - 6) Wykluczanie likwidowania oraz przekształcania naturalnych zbiorników wodnych i obszarów wodno-błotnych;
 - 7) Utrzymywanie cieków w stanie naturalnym; w przypadku konieczności prowadzenia prac hydrotechnicznych, stosowanie rozwiązań umożliwiających migrację zwierząt;
 - 8) Sukcesywne wyposażanie wszystkich terenów zainwestowanych w zbiorcze, grupowe lub indywidualne systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych;
 - 9) Wyposażanie terenów komunikacyjnych w systemy podczyszczania wód opadowych;
 - 10) Utrzymanie poboru wód na poziomie nieprzekraczającym wartości regeneracyjnych.
- 1.3. W zakresie ochrony stylu budownictwa i architektury charakterystycznego dla regionu Gorców rekomenduje się w otulinie Parku nawiązywanie do form regionalnych oraz zwracanie uwagi na wkomponowywanie budynków w otoczenie.
- 1.4. W zakresie szczegółowych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczania ich użytkowania ustala się:
- 1.4.1. Dla terenów położonych w Parku:
- 1) Dopuszczenie funkcjonowania lądowiska dla śmigłowców ratowniczych GOPR na części działki nr 1598/144 stanowiącej własność Skarbu Państwa;
 - 2) Wykluczanie lokalizacji nowych ujęć wód;
 - 3) Stosowanie rozwiązań grzewczych opartych o paliwa niskoemisyjne oraz odnawialne źródła energii nie mające negatywnego wpływu na przyrodę lub krajobraz Parku;
- 1.4.2. Dla terenów położonych w otulinie Parku:
- 1) W odległości do 200 m w linii prostej od granic głównego kompleksu Parku oraz eksklaw: Las Pod Gorcem, Las Kędziński, Jasionów (których granice wskazane są na mapie nr 1), dopuszcza się rozwój terenów przeznaczonych dla zabudowy tylko w ramach uzupełnień istniejących układów przestrzennych;
 - 2) Ograniczanie rozpraszania zabudowy na terenach otwartych;
 - 3) Ograniczanie zabudowy na terenach podmokłych, zalewowych oraz w strefie ekotonowej⁹ (min. 20 m) wzdłuż cieków wodnych;
 - 4) Ograniczanie lokalizacji nowych obiektów infrastruktury narciarskiej w odległości do 200 m w linii prostej od granic Parku; dopuszczenie modernizacji, przebudowy i rozbudowy istniejącej infrastruktury narciarskiej;
 - 5) Wykluczanie działań, które mogłyby doprowadzić do uruchomienia procesów morfologicznych, w tym w szczególności erozji na stromych stokach oraz w obrębie dolin rzecznych;
 - 6) Wykluczanie pozyskiwania skał i minerałów w odstonięciach geologicznych;
 - 7) Ograniczanie poboru kruszyw w strefie 200 m w linii prostej od granic głównego kompleksu Parku;
 - 8) Stosowanie rozwiązań grzewczych opartych o paliwa niskoemisyjne oraz odnawialne źródła energii nie mające negatywnego wpływu na przyrodę lub krajobraz Parku;
 - 9) Wykluczanie lokalizacji inwestycji wpływających na wzrost zanieczyszczeń powietrza Parku;

⁹ Przez strefę ekotonową rozumie się pas terenu szerokości 20 m od: linii brzegów cieków i zbiorników wodnych.

- 10) Planowanie infrastruktury komunikacyjnej w sposób ograniczający fragmentację siedlisk naturalnych i półnaturalnych oraz uwzględniający konieczność utrzymania funkcjonalności korytarzy ekologicznych;
- 11) Ograniczanie lokalizacji reklam i urządzeń reklamowych poza terenami przeznaczonymi do zabudowy;
- 12) Wykluczanie realizacji wież widokowych i wież elektrowni wiatrowych o charakterze dominant krajobrazowych.

Mapa nr 4. Mapa korytarzy ekologicznych w obrębie GPN i otuliny ze wskazaniem zagrożeń dla ich drożności

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Gorczańskiego Parku Narodowego jest aktem prawnym określającym sposoby ochrony zasobów, tworów i składników przyrody oraz walorów krajobrazowych i kulturowych Parku. Plan ochrony tworzy się dla właściwego funkcjonowania parku narodowego i jego ochrony. Zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1651), zwanej dalej „ustawą”, dokument sporządza dyrektor parku narodowego. Plan ochrony dla parku narodowego obowiązuje przez okres 20 lat (art. 20 ustawy). W myśl art. 19 ust. 5 ustawy plan ochrony dla parku narodowego ustanawia Minister właściwy do spraw środowiska w drodze rozporządzenia. Plan ochrony ustanowiony dla parku narodowego, zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy, po uwzględnieniu zakresu, o którym mowa w art. 29, staje się równocześnie planem ochrony dla pokrywanej się z parkiem narodowym części obszaru Natura 2000. W trakcie opracowywania planu ochrony dla Gorczańskiego Parku Narodowego uwzględniono zakres opisany w art. 20 i 29 ustawy, tak aby po ustanowieniu stał się planem ochrony dla położonych w jego granicach części obszarów Natura 2000:

1) PLB120001 Gorce - obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25, poz. 133, z późn. zm.);

2) PLH120018 Ostoja Gorczańska - obszar zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 25 stycznia 2008 r., przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny (Dz. Urz. L 77 z dnia 19.03.2008 r.); zamieszczany w kolejnych decyzjach aktualizujących listę.

Szczegółowe wytyczne, co do trybu sporządzania planu ochrony, zakresu prac, sposobu zmian planów ochrony oraz zakresu i sposobu ochrony zasobów, tworów i składników przyrody zawiera Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. 2005 nr 94 poz. 794).

Gorczański Park Narodowy nie posiada obowiązującego planu ochrony. Poprzedni, na lata 2000-2019 zatwierdzony Zarządzeniem Nr 46 Ministra Środowiska z dnia 31 lipca 2000 r. w sprawie zatwierdzenia planu ochrony Gorczańskiego Parku Narodowego, przestał obowiązywać w związku z wejściem w życie w dniu 2 lutego 2001 r. Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. 2001 nr 3 poz. 21). Począwszy od roku 2002 działalność Gorczańskiego Parku Narodowego w zakresie ochrony zasobów regulowana jest poprzez roczne zadania ochronne, ustanawiane do roku 2004 w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska (na podstawie art. 13b ust. 5 nieobowiązującej już ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody Dz. U. 1991 nr 114 poz. 492, ze zm.), a od roku 2005 w drodze zarządzeń Ministra Środowiska (art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Plan ochrony dla Gorczańskiego Parku Narodowego został opracowany w ramach projektu nr POIS.05.03.00-00-273/10 „Sporządzenie projektu planu ochrony Gorczańskiego Parku Narodowego”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko.

Informacja o przystąpieniu do sporządzania projektu planu ochrony przez Gorczański Park Narodowy ukazała się w postaci Zawiadomienia Dyrektora Gorczańskiego Parku Narodowego dnia 17.02.2011 r. Z uwagi na funkcjonalną łączność z terenem Parku części obszaru Natura 2000 PLH120018 Ostoja Gorczańska położonej poza granicami Gorczańskiego Parku Narodowego, uznano za uzasadnione wykonanie przez jeden podmiot - Gorczański Park Narodowy - planu zadań ochronnych dla części obszaru Natura 2000 poza granicami Parku. Stosowne porozumienie w tej sprawie zostało zawarte pomiędzy Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Krakowie a Dyrektorem Gorczańskiego Parku Narodowego, dnia 5 marca 2012 r. Dnia 8 sierpnia 2012 r. ukazało się Zawiadomienie Dyrektora Gorczańskiego Parku Narodowego o rozpoczęciu prac nad Projektem Planu Ochrony Gorczańskiego Parku Narodowego. Wykonawcą prac zostało Konsorcjum firm: MGGP S.A., Klub Przyrodników, Marta Mróz Habitats.pl. Prace nie zostały zakończone w wyznaczonym terminie tj. do 30 czerwca 2014 r. Ogłoszony został przetarg na „Dokończenie

opracowania planu ochrony dla Gorczańskiego Parku Narodowego i planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Gorczańska". Nowym wykonawcą prac została firma Usługi Ekologiczne Alojzy Przemyski, o czym dnia 28.03.2014 r. poinformowano w Komunikacie do Zawiadomienia Dyrektora Gorczańskiego Parku Narodowego z dnia 9.08.2012 r. Zawiadomienie Dyrektora Gorczańskiego Parku Narodowego o kontynuacji prac nad projektem planu ochrony Gorczańskiego Parku Narodowego ukazało się 17.04.2014 r. W piśmie tym poinformowano również o kontynuacji prac nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Gorczańska PLH120018.

W trakcie prac zapewniono możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 – tekst jednolity). Wszystkie zainteresowane osoby i podmioty miały prawo do zapoznawania się z założeniami prac wykonywanych na potrzeby sporządzenia projektu planu oraz możliwość zgłaszania do nich uwag i wniosków, o czym informował Dyrektor Gorczańskiego Parku Narodowego w zawiadomieniach: z dnia 17.02.2011 r., z dnia 9.08.2012 r. oraz z dnia 17.04.2014 r. Aktualne informacje i materiały związane z przygotowaniem projektu planu publikowane były na stronie internetowej Gorczańskiego Parku Narodowego <http://www.gorczański-park.pl/> zakładka „Plan ochrony”. W trakcie opracowywania planu ochrony odbyło się pięć spotkań informacyjno-konsultacyjnych w formie warsztatów. Dwa pierwsze spotkania zorganizowane zostały przez pierwszego wykonawcę planu, tj. Konsorcjum firm: MGGP S.A., Klub Przyrodników, Marta Mróz Habitats.pl. Trzy kolejne spotkania zorganizował kolejny wykonawca - firma Usługi Ekologiczne Alojzy Przemyski.

Po zakończeniu prac nad projektem, Dyrektor Gorczańskiego Parku Narodowego, na podstawie art. 19 ust 1a ustawy ogłosił rozpoczęcie konsultacji społecznych dotyczących projektu Planu, które były prowadzone w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Projekt planu podlegał również zaopiniowaniu przez właściwe organy, o których mowa w art. 19 ust. 2 oraz art. 98 ust. 3 pkt 2 Ustawy o ochronie przyrody, tj. właściwe miejscowo Rady Gmin (Niedźwiedź, Mszana Dolna, Ochotnica Dolna, Nowy Targ, Rabka-Zdrój, Kamienica), Radę Miasta Nowy Targ oraz Radzę Naukową Gorczańskiego Parku Narodowego.

W trakcie konsultacji społecznych i przy opiniach właściwych miejscowo Rad Miast i Gmin wpłynęło wiele uwag i wniosków, które zostały rozpatrzone i udzielono na nie odpowiedzi. Równocześnie dokonana została korekta projektu Rozporządzenia, która uwzględnia część uwag i wniosków.

W skład dokumentacji Planu Ochrony Gorczańskiego Parku Narodowego na lata 2015-2034 wchodzi następujące części:

- 1) Operat ochrony zasobów przyrody nieożywionej i gleb,
- 2) Operat ochrony ekosystemów wodnych,
- 3) Operat ochrony ekosystemów leśnych,
- 4) Operat ochrony ekosystemów nieleśnych,
- 5) Operat ochrony fauny,
- 6) Operat ochrony flory i grzybów,
- 7) Operat ochrony walorów krajobrazowych i wartości kulturowych,
- 8) Operat udostępniania Parku,
- 9) Operat generalny,
- 10) Mapy tematyczne do projektu planu ochrony.